

Z V Ě D E C K Ě H O Ž I V O T A

Přednáška prof. Wilhelma Braunedera o vzniku Rakouské republiky

Dne 11. října 1994 navštívil právníkou fakultu Masarykovy univerzity v Brně prof. Dr. Wilhelm Brauner z Ústavu pro rakouské a německé právní dějiny Univerzity ve Vídni, aby zde proslavil přednášku na téma „Vznik Rakouské republiky roku 1918“.

Profesor Brauner, který je znám jako autor celé řady studií a publikací, především vztahujících se k ústavním dějinám Rakouska 19. a 20. století, ale také publikacemi z dějin soukromého práva, pojal svou přednášku velmi netradičně. Vyšel z analogií, které na podzim roku 1918 spojovaly české a rakouské země, územní celky, jež po předchozích třech sta letech sdílely společný osud a nyní se ocitly v okamžiku vzájemného rozdělení. Braunerovi se podařilo vystihnout závažné momenty, jež bychom mohli označit jako projevy právní mentality. Zdů-

raznil problém tradičního a nového v procesu vytváření státu, což se v konkrétní situaci rakouských podmínek projevovalo ve fyzické kontinuitě a právní diskontinuitě rakouského státu. Existence dvou státních útvarů na jednom území, činnost jejich zastupitelských orgánů dokonce v jedné budově parlamentu na vídeňském Ringu, to jsou skutečnosti, jež navozují otázky o vztahu práva, státu a prostoru. Zmíněnými státy bylo právní pokračování habsburské monarchie pod názvem „Stát Rakousko“, a nově vyhlášená republika „Deutsch-Österreich“. Během prvních dvou let existence republikánského zřízení v Rakousku vykristalizovala situace natolik, že mohla být roku 1920 připravena Michaelem Meyerem nová ústava a vyhlášena Rakouská republika.

Pobyť prof. Braunedera v Brně po-

skytl také příležitost k velmi neformálním diskusím o podobě výuky právních dějin v Brně a ve Vídni, o možnosti stálejší spolupráce mezi ústavy právních dějin obou univerzit, popř. o obecné potřebě lepšího vzájemného poznání dějin obou našich zemí.

Tomáš KNOZ